

Sygn. akt VI GC 658/17/3

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: st. Sekretarz sądowy Urszula Łukasik

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2017 r. r. w T.

na rozprawie

sprawy z powództwa:

A. R.

przeciwko:

D. W.

o zapłatę

- 1) oddała powództwo w całości;
- 2) zasądza od powódki A. R. na rzecz pozwanej D. W. kwotę 4 817,00 (cztery tysiące osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 658/17/3

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 sierpnia 2016 roku, powódka A. R., domagała się zasądzenia od pozwanej D. W., kwoty 11 380 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 13 maja 2016 roku do dnia zapłaty. Powódka wniosła również o zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że domaga się od pozwanej zapłaty kwoty 11 380 zł tytułem kary umownej za niewykonanie przez pozwaną przedmiotu umowy, tj. programu komputerowego. Powódka wskazała, że kara umowna uzasadniona jest brzmieniem § 11 ust 1 łączącej strony umowy, zgodnie z którym wykonawca zapłaci zamawiającemu karę umowną w wysokości 1% wartości umownej dzieła za każdy dzień zwłoki, która wynosiła łączną kwotę 6 000,00 zł netto. Powódka wskazała, że pozwana nie przystąpiła do wykonania umowy.

W dniu 28 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy wydał w sprawie VI GNc 54/16/5 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym zasądził zgodnie z żądaniem pozwu.

W przepisany terminie pozwana D. W. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana przyznała, że strony łączyła umowa o dzieło, zgodnie z którą pozwana miała wykonać dla powódki program komputerowy, dokonać jego instalacji, konfiguracji, wdrożenia do systemu informatycznego powódki oraz przeszkolenia pracowników. Powódka dalej wskazała, że udzieliła powódce licencji na program oraz świadczyła usługi serwisowe, w tym utrzymywała program na serwerze. Pozwana zaprzeczyła twierdzeniom powódki jakoby w ogóle nie przystąpiła do wykonania przedmiotu umowy. Wskazała, że wywiązała się w pełni z umowy, a powódka nie zgłaszała żadnych wad oraz usterek programu, objętego specyfikacją, poza niewielkimi, które zostały usunięte przed dokonaniem wpłaty drugiej części wynagrodzenia. Usunięcie tych usterek warunkowało zapłatę całości wynagrodzenia. Wyjaśniła, że rzekome wady i usterki, które nie zostały usunięte, dotyczą tylko i wyłącznie prac dodatkowych, nieobjętych umową. Pozwana wskazała, że powódka w całości zapłaciła wynagrodzenie, co świadczy niezbicie o przystąpieniu do realizacji umowy i zakończeniu wszystkich etapów prac w sposób satysfakcjonujący powódkę. Pozwana wobec powyższego podniosła, że powódka nie była uprawniona do odstąpienia od umowy na podstawie postanowienia § 11 ust 2 umowy, bowiem wszystkie prace zostały wykonane, a przedmiot umowy odebrany. Tym samym niezasadne jest żądanie przez nią kary umownej. Z ostrożności procesowej pozwana wniosła o miarkowanie kary umownej dochodzonej przez powódkę. Nadto z ostrożności procesowej podniosła, że powódka nie jest uprawniona do żądania kary umownej w sytuacji, gdy od umowy odstąpiła.

Sąd ustalił, co następuje:

Strony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w dniu 1 czerwca 2015 r. zawarły umowę o wykonanie przez pozwaną D. W. (zwana dalej Wykonawcą) na rzecz powódki A. R. (zwana dalej Zamawiającym) dzieła w postaci programu komputerowego, jego instalacji, konfiguracji, wdrożenia do systemu informatycznego Zamawiającego, przeszkolenia pracowników w zakresie korzystania z programu, udzielenie licencji na program oraz świadczenie usług serwisowych (§ 1 umowy). Wykonawca oświadczyła, że posiada niezbędną wiedzę, umiejętności, doświadczenie oraz zasoby ludzkie, ekonomiczne i techniczne konieczne do wykonania prac określonych przedmiotem zlecenia (§ 3 pkt 2 umowy). Wykonawca zobowiązał się do wykonania przedmiotu umowy w ciągu 60 dni od daty podpisania umowy, tj. najpóźniej do 31 lipca 2015 r. (§4 pkt 1 umowy).

W przedmiotowej umowie przyjęto, że w trakcie testów, które mogą trwać maksymalnie do końca wykonania prac, Wykonawca zobowiązuje się na bieżąco współpracować z testerami Zamawiającego, tak by czas trwania testów oraz nanoszonych zmian i poprawek był przez obydwie Strony optymalnie wykorzystany (§ 4 pkt 2 umowy). Przyjęto również, że w trakcie testów dokonywane zgłoszenia poprawek i zmian mają pierwszeństwo pod względem realizacji wobec innych, nawet zaplanowanych wcześniej przez Strony prac, chyba, że Strony uzgodnią inaczej (§ 4 pkt 3 umowy). Zgłoszenia poprawek i zmian miały być dokonywane za pośrednictwem poczty email: (...) (§ 4 pkt 4 umowy). O zakończeniu testów Zamawiająca zobowiązana była informować Wykonawcę najpóźniej ostatniego dnia danego etapu wykonania prac. W przypadku braku złożenia przez Zamawiającego stosownego oświadczenia we wskazanym powyżej terminie przyjmuje się, że przyjmuje wykonane prace bez zastrzeżeń (§ 4 pkt 5 umowy). Podpisane Protokołu Odbioru lub pisemna odmowa jego podpisania nastąpić miała maksymalnie ostatniego dnia danego etapu wykonania prac (§ 4 pkt 6 umowy).

Wykonawca udzielił Zamawiającemu licencji bezterminowej na wyłączność na wykonany i wdrożony program (§ 5 pkt 1 umowy). Przyjęto, że po dokonaniu odbioru końcowego Wykonawca przeprowadzi w siedzibie Zamawiającego szkolenie dotyczące obsługi programu w wymiarze 2 godzin dla 2 pracowników Zamawiającego (§ 6 pkt 2 umowy).

Wykonawca zobowiązał się przez okres 12 mc nieodpłatnie usuwać wady programu, które nie zostały wykryte przed odbiorem programu, a które wynikają z wykonania programu niezgodnie ze specyfikacją (§ 7 pkt 1 umowy). Wykonawca zobowiązał się do przystąpienia do usunięcia wad najpóźniej do 48 h roboczych. Wykonawca ponadto zobowiązał się świadczyć na rzecz Zamawiającego usługi serwisowe, nieobjęte postanowieniami § 7, przez okres 12 miesięcy od dnia podpisania końcowego protokołu odbioru programu. Usługi te miały polegać przede wszystkim na usuwaniu błędów programu wynikających z nieprawidłowego użytkownika programu, rozszerzaniu lub zmianie

funkcjonalności programu bez zmian w jego strukturze (§ 8 pkt 1 umowy). Usługi te miały być świadczone odpłatnie (§ 8 ust 1).

Wykonawca za wykonanie w/w prac oraz udzielenie licencji miał otrzymać kwotę 6000 zł + VAT. Strony ponadto przyjęły, że w przypadku niewykonania prac w terminie, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 1% wartości umownej dzieła za każdy dzień zwłoki (§ 11 pkt 1 umowy). W przypadku niewykonania prac w ramach poszczególnych etapów w terminie 60 dni od upływu terminu ustalonego w harmonogramie prac, Zamawiający może odstąpić od umowy bez wyznaczania dodatkowego terminu do wykonania dzieła (§ 11 pkt 2 umowy). W sprawach nieuregulowanych zastosowanie mają przepisy ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (§ 12 pkt umowy). Wszelkie zmiany i uzupełnienia umowy wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności (§ 13 umowy).

Dowód: umowa o wykonanie programu (k.9-11), umowa o zachowaniu poufności (k.11v-12v), specyfikacja do umowy (k.53), zeznania świadka M. B. (k. 117-120), zeznania pozwanej D. W. (k.123 -124), zeznania świadka S. R. (k.116-117), zeznania powódki A. R. (k.123 - 124),

Pozwana przystąpiła i wykonała na rzecz powódki dzieło zgodnie z treścią umowy z dnia 1 czerwca 2015 r. oraz specyfikacją. Umowa w zakresie objętym specyfikacją została wykonana do 15 sierpnia 2015 r. Opóźnienie spowodowane było sugestiami powódki co do usprawnienia modułów przestawionych przez pozwaną (usprawnienia miały na celu ułatwienie w korzystaniu z programu i ułatwieniem pracy) Powódka odebrała dzieło oraz uiściła na rzecz pozwanej całość wynagrodzenia. Powódka w momencie zapłaty wynagrodzenia nie kwestionowała wykonania umowy oraz nie zgłaszała do niej uwag. Powódka zarówno przed, jak i po wykonaniu dzieła i zapłacie drugiej części wynagrodzenia, przedstawiała nowe pomysły, tj. dodatkowe funkcje oraz moduły programu. Pozwana za dodatkowe prace (ich wykonanie) nie zażądała od powódki wynagrodzenia (pозwana wprowadzała m. in do programu nieodpłatnie sugestie i pomysły powódki). Pozwana przeszkoliła pracowników pozwanej w zakresie zakreślonym w umowie. Program prawidłowo dokonywał obliczeń wynagrodzenia. Powódka logowała się do programu i korzystała z niego.

Dowód: zeznania świadka M. B. (k. 117-120), zeznania pozwanej D. W. (k.123 -124), zeznania świadka S. R. (k.116-117), zeznania powódki A. R. (k.123 -124), umowa o wykonanie programu (k.9-11), umowa o zachowaniu poufności (k.11v-12v), specyfikacja do umowy (k.53), potwierdzenie wpłaty (k.91-92), korespondencji (k.46,48,49,50-79), wydruki z systemu (k.73-81), zrzuty z ekranu (k.83-90).

Powódka pismem z dnia 30 grudnia 2015 r. złożyła pozwanej oświadczenie o odstąpieniu od umowy wraz z wezwaniem do zapłaty kary umownej w oparciu o § 11 pkt 2 umowy z dnia 1 czerwca 2015 r. Pozwana dążąc do załagodzenia całej sytuacji (polubownego jej załatwienia) zgodziła się na dalsze prace nad programem w zamian za wycofanie pisma. Powódka pismem z dnia 29 stycznia 2016 r. oświadczyła, że wyraża zgodę na realizację umowy pod warunkiem jej wykonania do dnia 15 lutego 2016 r. z zastrzeżeniem, iż w przypadku niewykonania umowy do tego czasu Powódka będzie dochodziła kary umownej bez konieczności wzywania pozwanej do wykonania umowy. Oczekiwania powódki dotyczące programu pojawiające się od stycznia do kwietnia 2016 r. stanowiły ulepszenia i nowe rzeczy programu nie objęte specyfikacją dołączoną do umowy. Powódka w korespondencji mailowej skierowanej do pracownika pozwanej potwierdziła, że jest usatysfakcjonowana efektem jaki daje program oraz akceptuje poprawki.

Dowód: oświadczenie o odstąpieniu od umowy wraz z wezwaniem do zapłaty kary umownej (k.13-13v), potwierdzenie nadania (k.14), oświadczenie (k.47), korespondencja email (k.48-49), zeznania świadka M. B. (k. 117-120), zeznania pozwanej D. W. (k.123 -124).

Pismem z dnia 28 kwietnia 2016 r. powódka złożyła pozwanej kolejne pismo o odstąpieniu od umowy wraz z wezwaniem do zapłaty kary umownej. Powódka wystawiła na rzecz pozwanej notę obciążeniową nr 01/04/2016 na łączną kwotę 11 380,00 zł

Dowód: oświadczenie o odstąpieniu od umowy wraz z wezwaniem do zapłaty kary umownej (k.18-18v), nota obciążeniowa (k.22, 23).

Powyższe ustalenia poczynione zostały w oparciu o powołane dowody z dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne w całości. Należy podkreślić, że powołana dokumentacja pomimo iż pochodziła z różnych źródeł przedstawiała spójny obraz przebiegu wydarzeń, który był prawdopodobny w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Z tych względów oceniono wymienione dowody jako w pełni wiarygodną podstawę dla czynienia ustaleń faktycznych.

Sąd poczynił również ustalenia faktycznie w oparciu o zeznania świadka M. B. (k. 117-120) oraz zeznania pozwanej D. W. (k.123 -124) uznając je w całości za wiarygodne. W ocenie Sądu zeznaniom ww. świadka oraz strony pozwanej należało dać wiarę w całości, jako że w sposób spójny, logiczny i konsekwentny przedstawiały okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, które znalazły swój wyraz w wyżej ustalonym stanie faktycznym.

Jeżeli chodzi o zeznania powódki A. R. (k.123 -124) oraz świadka S. R. (k.116-117), to Sąd dał im wiarę jedynie częściowo o ile nie były one sprzeczne z zeznaniami pozostałych świadków oraz dowodami z dokumentów. Sąd nie dał wiary ich zeznaniom odnośnie braku przystąpienia przez pozwaną do wykonania umowy oraz w zakresie twierdzenia, że pozwana nie wykonała umowy. Są one niewiarygodne w świetle pozostałych zeznań świadków i strony pozwanej oraz dowodów z dokumentów.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego albowiem nie ma on znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie, mając na uwadze, że to nie pozwaną obciążał ciężar dowodu w zakresie wniosku.

Sąd nadto oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z dalszych dokumentów albowiem stanowisko strony pozwanej wraz ze sprzeciwem zostało przedstawione pełnomocnikowi powódki już w lipcu zatem wnioski z dokumentów powinny być złożone terminie niezwłocznym, to jest wcześniej np. w odpowiedzi na sprzeciw. A ponadto przeprowadzenie dowodu spowodowałoby konieczność odroczenia rozprawy celem dołączenia odpisów dla strony przeciwnej i przedłużenia postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione.

Powódka żąda od pozwanej zapłaty kary umownej. Prawo żądania zapłaty kary umownej wynika z art. 483 § 1 k.c., zgodnie z którym można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż w przedmiotowej sprawie bezsporne było, iż powódka w dniu 1 czerwca 2015 r. zawarła z pozwaną umowę o wykonanie przez pozwaną programu komputerowego .

Umowa ta jest w istocie umową o dzieło, a więc jedną z umów nazwanych uregulowanych w przepisach kodeksu cywilnego.

Zgodnie z art. 627 k.c. przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Umowa o dzieło jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą, wzajemną i odpłatną, a jej zawarcie następuje zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi umów (zob. A. Brzozowski (w:) System prawa prywatnego, t. 7, 2004, s. 316–317). Ekwiwalentem świadczenia przyjmującego zamówienie, które polega na wykonaniu dzieła, jest świadczenie zamawiającego polegające na zapłacie wynagrodzenia, z czego wynika odpłatny charakter umowy o dzieło. Umowa o dzieło jest umową o „rezultat usługi”.

W przedmiotowej sprawie między stronami, wytworzył się stosunek zobowiązaniowy. Pozwana zobowiązała się do wykonania programu komputerowego. W zamian powódka zobowiązała się do dokonania zapłaty za wykonane usługi.

W realiach sprawy spór sprowadzał do zasadności domagania się przez powódkę od pozwanej kary umownej zastrzeżonej w § 11 ust 1 umowy. Zdaniem powódki pozwana w ogóle nie przystąpiła do wykonania umowy i pozostawała w zwłoce z jej wykonaniem wobec czego była uprawniona do odstąpienia bez dodatkowego wezwania do jej wykonania oraz naliczenia kary umownej.

Pozwana natomiast w całości zaprzeczyła twierdzeniom powódki. Wskazała, że wywiązała się w pełni z umowy, a powódka nie zgłaszała żadnych wad oraz usterek programu, objętego specyfikacją, poza niewielkimi, które zostały usunięte przed dokonaniem wpłaty drugiej części wynagrodzenia. Wobec powyższego zdaniem pozwanej powódka nie była uprawniona do odstąpienia od umowy na podstawie postanowienia § 11 ust 2 umowy, bowiem wszystkie prace zostały wykonane, a przedmiot umowy odebrany. Tym samym niezasadne jest żądanie przez nią kary umownej.

Zatem na gruncie przedmiotowego sporu oczywistym było, że to na powódce ciążył obowiązek wykazania, że nie doszło do wykonania umowy przez pozwaną (dzieła w postaci programu komputerowego) lub że dzieło ma wady.

Należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Uwzględniając treść art. 6 k.c. trzeba stwierdzić, że do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie (wyrok SN z dnia 19 listopada 1997 r. I PKN 375/97). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r. I CKU 45/96). Innymi słowy na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa. Zgodnie z art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zgodnie z zasadą kontradyktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie Sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (tak uzasadnienie wyroku SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96; wyrok SN z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96; uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97; wyrok SN z dnia 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97; wyrok SN z dnia 7 lipca 1999 r., II CKN 417/98; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 415/99; wyrok SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98; postanowienie SN z dnia 28 września 1999 r., II CKN 269/99; uzasadnienie wyroku SN z dnia 11 października 2000 r., II UKN 33/00). Przepisy art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. wskazują, iż to na stronach ciąży obowiązek wykazywania swoich twierdzeń. Rola sądu w zakresie dowodzenia w postępowaniu cywilnym procesowym, sprowadza się – co do zasady – jedynie do oceny złożonego przez strony materiału dowodowego, o ile jest on dopuszczalny i zawnioskowany w należyтым terminie. Zaznaczyć należy, iż dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony (ani materialno-prawnym, ani procesowym), a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym. Nie istnieje zatem żadna możliwość egzekwowania od strony aktywności w sferze dowodowej – sąd nie może nakazać czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu. Jedynie od woli strony zależy, jakie dowody zostaną przez sąd przeprowadzone. Przeciwno stronie natomiast – co wynika z art. 6 k.c. – skierują się ujemne następstwa jej pasywnej postawy. Fakty nieudowodnione zostaną pominięte i nie wywołają skutków prawnych z nimi związanych, co ostatecznie może prowadzić do przegrania procesu.

W ocenie Sądu powódka, przedstawionym przez siebie materiałem dowodowym nie zdołała wykazać, że pozwana nie wykonała umówionego dzieła. Co więcej wynika z niego, że umówione dzieło odebrała i w całości za nie zapłaciła. Powódka poza zeznaniami swoimi oraz swojego męża nie przedstawiła materiału dowodowego, który wskazywałby na konieczność innej oceny całości materiału dowodowego oraz do dokonania odmiennych ustaleń faktycznych.

Zdaniem Sądu pozwana w pełni sprostала dyspozycji wynikającej z art. 6 k.c.

Z zebranego materiału dowodowego (wbrew twierdzeniom powódki) jednoznacznie wynika, że pozwana nie tylko przystąpiła do wykonania samej umowy, ale także przedmiotową umowę wykonała. Co więcej powódka za wykonanie przedmiotowego dzieła zapłaciła, co świadczy niezbicie o przystąpieniu przez pozwaną do realizacji umowy i

zakończeniu wszystkich etapów prac w sposób satysfakcjonujący powódkę (zapłata miała nastąpić w dwóch transzach: pierwsza po zakończeniu pierwszego etapu prac, druga natomiast po wykonaniu i odbiorze dzieła). Należy również zaznaczyć, że powódka nie tylko zapłaciła pozwanej za wykonany i dostarczony program, ale również potwierdziła w prowadzonej z pozwaną korespondencji e-mail, iż programu używa, testuje jego funkcjonalność oraz, że jest z niego zadowolona.

Treść maili jednoznacznie świadczy o tym, iż powódka programu używała. Świadczą o tym również wydruki z systemu, które wskazują wejścia do programu.

Powyższe dowody zatem w pełni obalają twierdzenia powódki jakoby pozwana w ogóle nie przystąpiła do wykonania. Nadto pozwalają one w pełni przyjąć, że umowa została wykonana zgodnie z treścią umowy.

Zgodnie z art. 471 k.c. dłużnik jest obowiązany do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zaś zgodnie z art. 483 § 1 k.c. strony mogą zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody (art. 484 § 1 k.c.).

Należy wyjaśnić, że kara umowna jest dodatkowym zastrzeżeniem umownym, wprowadzanym do umowy w ramach swobody kontraktowania, mającym na celu wzmocnienie skuteczności więzi powstałej między stronami w wyniku zawartej przez nie umowy i służy realnemu wykonaniu zobowiązań (wyrok SN z 8 sierpnia 2008 r., V CSK 85/08, LEX nr 457785).

Kara umowna może być zastrzeżona w każdej umowie, zarówno tej nazwanej, jak i w umowach nienazwanych, w umowach rezultatu, jak i starannego działania (wyrok SN z 12 grudnia 2007 r., V CSK 333/07, OSNC 2009, nr 2, poz. 30).

W przypadku kary umownej przesłanką uzasadniającą zwolnienie dłużnika z odpowiedzialności z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania jest wykazanie, że przyczyną takiego stanu rzeczy są okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W okolicznościach sprawy wynika, że pozwana zobowiązała się do wykonania przedmiotu umowy w ciągu 60 dni od daty podpisania umowy, tj. najpóźniej do 31 lipca 2015 r. (§4 pkt 1 umowy). Umowa w zakresie objętym specyfikacją została wykonana do 15 sierpnia 2015 r. Natomiast opóźnienie spowodowane było sugestiami powódki co do usprawnienia modułów przedstawionych przez pozwaną (usprawnienia miały na celu ułatwienie w korzystaniu z programu i ułatwieniem pracy). Z materiału zgromadzonego w sprawie jednoznacznie wynika, że powódka zarówno przed, jak i po wykonaniu dzieła i zapłacie drugiej części wynagrodzenia, przedstawiała nowe pomysły, tj. dodatkowe funkcje oraz moduły programu. Zatem powstałe małe opóźnienie w żaden sposób nie wynika z winy pozwanej lecz z ciągłych proponowanych przez powódkę funkcji usprawniających program, które nie były objęte pierwotną umową, a wchodziły w zakres § 8 umowy (miały na celu rozszerzenie funkcjonalności programu).

W związku z powyższym, powódce nie przysługuje uprawnienie do naliczenia kary umownej, gdyż umowa została wykonana prawidłowo.

Tym samym uznać należało, że naliczenie kary umownej nawet w minimalnej wysokości byłoby sprzeczne z funkcją odszkodowawczą kary umownej.

Niezależnie od powyższego, na marginesie należy dodać, że pozwana na skutek oświadczenia o odstąpieniu od naliczania kar umownych złożone przez powódkę (email k.48), pozostawała w uzasadnionym przekonaniu, że doszło do odstąpienia przez powódkę od dochodzenia kary umownej. Dobra wiara pozwanej zasługiwała na ochronę prawną,

więc Sąd uznał, że domaganie się przez powódkę zapłaty kary umownej byłoby dodatkowo, poza przedstawioną powyżej argumentacją, niezgodne z zasadami współżycia społecznego.

Reasumując, powódka nie wykazała zasadności twierdzenia, że pozwana nie wywiązała się z zawartej umowy. Pozwana nie złożyła wniosku o dowód z opinii biegłego, aby wykazać te okoliczności, a tego obowiązku nie mogła za nią wykonać pozwana. Ponadto w dokumentacji brak reklamacji pisemnej, z której wynikałyby konkretne wady programu komputerowego. Powódka nie wezwała pozwanej do prawidłowego wykonywania dzieła. Nie wskazała jakie konkretnie wady posiada wykonane dzieło i nie wyznaczyła terminu na wykonanie dzieła zgodnie z umową. Należy podkreślić, że nie można uznać za wadę tego, że powódka jest nie zadowolona z przedłożonego jej dzieła. Strony bowiem umówiły się na konkretne dzieło do wykonania, a nie że sprostą ono wyobrażeniom powódki o tym jak sobie wyobraża efekt. Należy zauważyć, że cena za wykonanie przedmiotowego programu komputerowego nie była zbyt wysoka, zatem nie można oczekiwać za tę cenę programu w pełni intuicyjnego i wykonującego wszystkie czynności bez udziału operatora.

Zatem biorąc pod uwagę wyżej poczynione rozważania, Sąd uznał dochodzone przez powódkę roszczenie za bezzasadne i w związku z tym w punkcie 1 wyroku oddalił powództwo w całości.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na łączną kwotę kosztów postępowania złożyła się kwota 17,00 zł tyt. opłaty od pełnomocnictwa oraz kwota 4800,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona zgodnie z §2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804), co daje łączną kwotę 4 817 zł.

SSR Jolanta Brzęk